

Dosarul nr. 2rac-30/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru (jud. T. Prutean)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Bostan, V. Negru, A. Pahopol)

DECIZIE

16 ianuarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Tamara Chișca-Doneva
Svetlana Filincova
Dumitru Mardari
Victor Burduh

examinând recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „СІІРОС”,
reprezentată de avocatul Valentin Guțu

în cauza civilă la cererea Autorității administrative „Agenția Națională
Transport Auto” cu privire la retragerea autorizațiilor de transport rutier de persoane
împotriva deciziei din 10 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost
respins apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „СІІРОС” și menținută
hotărârea din 8 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, prin care
acțiunea a fost admisă

constată:

La 6 ianuarie 2017, Autoritatea administrativă „Agenția Națională Transport
Auto” a depus cerere de chemare în judecată cu privire la retragerea de la SRL
„СІІРОС” a autorizațiilor de transport rutier de persoane.

În motivarea cererii a invocat că în conformitate cu Programul de transport
interraional expus în anexa nr. 1 și operatorilor de transport antrenați la deservirea
rutelor regulate incluse în programul de transport interraional expusă în anexa nr. 2
la ordinul Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor al RM nr. 192
din 31 decembrie 2014 cu privire la aprobarea programelor de transport rutier
interraional și cel internațional și eliberarea autorizațiilor de transport rutier de
persoane, operatorului de transport SRL „СІІРОС” au fost atribuite spre deservire
următoarele rute:

- ruta regulată (codul rutei 4588) cursele (13/14) Chișinău 12:00 - Dubăsari 12:00 cu regimul de deservire „Zile impare” – anual;
- ruta regulată (codul rutei 4588) cursele (25/26) Chișinău 15:40 - Dubăsari 18:00 cu regimul de deservire „Zile pare/Zile impare” - anual.

Ulterior, conform pct. 5 din dispoziția Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor al RM nr. 31-d din 17 decembrie 2015, la cursele menționate a fost stabilit regimul de deservire „zilnic”, iar conform pct. 48 din ordinul Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor al RM nr. 35 din 15 februarie 2016, în baza cererii operatorului de transport nr. 286 din 30 decembrie 2015, cursele menționate au fost regrupate în cursele Chișinău 14:00 - Dubăsari 12:00 și respectiv, Chișinău 15:00 - Dubăsari 18:00.

Totodată, conform ordinului Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor al RM nr. 192 din 31 decembrie 2014 cu privire la aprobarea programelor de transport rutier internațional și cel internațional și eliberarea autorizațiilor de transport rutier de persoane, operatorului de transport SRL „CIIPOC” a fost atribuită spre deservire și ruta regulată (codul rutei 1194) 01/02) Chișinău 15:15 - Comisarovca Nouă 06:00, cu regimul de deservire „marți, miercuri, joi, vineri, sâmbăta și duminică” – anual, iar potrivit pct. 13 din ordinul Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor al RM nr. 61 din 12 martie 2016, la serviciul regulat internațional Chișinău 15:15 – Comisarovca Nouă 06:00, a fost stabilit regimul de deservire „marți, miercuri, vineri, sâmbăta și duminică”.

Astfel, SRL „CIIPOC” urma să deservească rutele/cursele menționate conform regimului stabilit de ultimele modificări.

În prezent, operatorul de transport SRL „CIIPOC” activează la rutele/cursele menționate în baza autorizațiilor de transport rutier de persoane prin servicii regulate în trafic internațional, eliberate de Autoritatea administrativă „Agenția Națională Transport Auto”, după cum urmează:

- codul rutei 4588 cursele (13/14) Chișinău 14:00 – Dubăsari 12:00 în baza autorizațiilor nr. 0107731 din 2 februarie 2016 și nr. 0107970 din 4 martie 2016;
- codul rutei 4588 cursele (25/26) Chișinău 15:00 – Dubăsari 18:00 în baza autorizațiilor nr. 0107736 din 2 februarie 2016 și nr. 0107976 din 4 martie 2016;
- codul cursei 1194 cursele (01/02) Chișinău 15:15 – Comisarovca Nouă 06:00 în baza autorizațiilor nr. 0106477 din 10 iulie 2015 și nr. 0107962 din 4 martie 2016.

În urma examinării informațiilor anexate la scrisorile nr. 777 din 12 septembrie 2016, nr. 890 din 7 octombrie 2016 și nr. 998 din 9 noiembrie 2016, parvenite în adresa Agenției de la ÎS „Gările și Stațiile Auto”, a fost constatat faptul că operatorul de transport rutier SRL „CIIPOC”, în perioada 1 august 2016 – 31 octombrie 2016, la efectuarea rutelor/curselor Chișinău 14:00 - Dubăsari 12:00, Chișinău 15:00 - Dubăsari 18:00 și Chișinău 15:15 - Comisarovca Nouă 06:00, din

plecărilor planificate nu a efectuat niciuna, prin ce a înregistrat 100 % de suspendări din totalul curselor prevăzute în graficul de circulație la rutele/cursele vizate.

Prin urmare, SRL „СІІРОС” a comis abaterile prevăzute în art. 38 alin. (21) lit. a) Codul transporturilor rutiere, fapt care are ca efect retragerea de către Agenție a autorizației de transport rutier de persoane prin servicii regulate în traficul interraional.

Fiind constatate faptele comiterii abaterilor menționate, în conformitate cu prevederile art. 10 alin. (1) lit. a), 38 alin. (21) lit. a) și alin. (25) din Codul transporturilor rutiere, Agenția a adoptat decizia nr. 2 din 3 ianuarie 2017 privind retragerea de la operatorul de transport SRL „СІІРОС” a autorizațiilor de transport rutier de persoane prin servicii regulate în trafic interraional la rutele/cursele Chișinău 14:00 - Dubăsari 12:00, Chișinău 15:00 - Dubăsari 18:00 și Chișinău 15:15 - Comisarovca Nouă 06:00.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 5, 7, 38 alin. (2), 166, 167, 279, 280, 284, 343¹-343⁴ CPC, art. 17 alin. (1) - (3) din Legea cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, art. 9 alin. (1) lit. a), b), 10 alin. (1) lit. a), 38 alin. (21) lit. a) și alin. (25) din Codul transporturilor rutiere, art. 8 alin. (1) din Regulamentul Agenției Naționale Transport Auto aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 539 din 23 aprilie 2008.

A solicitat admiterea acțiunii, retragerea de la SRL „СІІРОС” a autorizațiilor de transport rutier de persoane prin servicii regulate în trafic interraional nr. 0107731 din 2 februarie 2016 și nr. 0107970 din 4 martie 2016 la cursa Chișinău 14:00 – Dubăsari 12:00, nr. 0107736 din 2 februarie 2016 și nr. 0107976 din 4 martie 2016 la cursa Chișinău 15:00 – Dubăsari 18:00, nr. 0106477 din 10 iulie 2015 și nr. 0107962 din 4 martie 2016 la cursa Chișinău 15:15 – Comisarovca Nouă 06:00.

Prin hotărârea din 16 ianuarie 2017 a Judecătoriei Criuleni sediul Dubăsari, a fost admisă integral cererea Autorității administrative „Agenția Națională Transport Auto”.

Au fost retrase autorizațiile de transport rutier de persoane prin servicii regulate în trafic interraional eliberate SRL „СІІРОС” și anume, nr. 0107731 din 2 februarie 2016 și nr. 0107970 din 4 martie 2016 la cursa Chișinău 14:00 – Dubăsari 12:00, nr. 0107736 din 2 februarie 2016 și nr. 0107976 din 4 martie 2016 la cursa Chișinău 15:00 – Dubăsari 18:00, nr. 0106477 din 10 iulie 2015 și nr. 0107962 din 4 martie 2016 la cursa Chișinău 15:15 – Comisarovca Nouă 06:00.

A fost încasată de la SRL „СІІРОС” în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 100 de lei.

Prin decizia din 29 iunie 2017 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de SRL „СІІРОС” și menținută hotărârea din 16 ianuarie 2017 a Judecătoriei Criuleni sediul Dubăsari.

Prin decizia din 18 octombrie 2017 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de SRL „СІІРОС”, casată integral decizie din 29 iunie 2017 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 16 ianuarie 2017 a Judecătoriei Criuleni

sediul Dubăsari, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Judecătoria Chișinău sediul Centru.

Prin hotărârea din 8 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, a fost admisă cererea Autorității administrative „Agenția Națională Transport Auto”.

Au fost retrase autorizațiile de transport rutier de persoane prin servicii regulate în trafic interraional eliberate SRL „СІІРОС” și anume, nr. 0107731 din 2 februarie 2016 și nr. 0107970 din 4 martie 2016 la cursa Chișinău 14:00 – Dubăsari 12:00, nr. 0107736 din 2 februarie 2016 și nr. 0107976 din 4 martie 2016 la cursa Chișinău 15:00 – Dubăsari 18:00, nr. 0106477 din 10 iulie 2015 și nr. 0107962 din 4 martie 2016 la cursa Chișinău 15:15 – Comisarovca Nouă 06:00.

Prin decizia din 10 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de SRL „СІІРОС” și menținută hotărârea din 8 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru.

La 20 august 2018, SRL „СІІРОС”, reprezentată de avocatul Valentin Guțu a declarat recurs împotriva deciziei din 10 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii primei instanțe și a deciziei instanței de apel, cu remiterea cauzei la rejudecare în prima instanță în alt complet de judecată.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu hotărârea primei instanțe și decizia instanței de apel, considerându-le nelegitime și neîntemeiate.

A remarcat că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat, deoarece instanța nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat legea.

Totodată, instanțele de judecată ierarhic inferioare au încălcat normele de drept procedural prin faptul că pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată, precum și au soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces.

A obiectat că nici SRL „СІІРОС”, nici reprezentantul acesteia nu au fost legal citați și nu au știut despre examinarea prezentei cauze în judecată, neavând posibilitatea să prezinte probe și să-și apere interesele sale legale.

Astfel, necitarea și necomunicarea în modul corespunzător de către instanțele de judecată a actelor de procedură către participanții la proces ar putea înfrânge principiul echității procedurii civile și îngreuna în mod inacceptabil dreptul subiecților la un proces echitabil.

A precizat că cererea a fost examinată în absența SRL „СІІРОС”, căreia nu i-a fost comunicat în modul corespunzător locul, data și ora ședinței de judecată.

La 18 decembrie 2018, Autoritatea administrativă „Agenția Națională Transport Auto” a depus referință la recursul declarat de SRL „СІІРОС”, solicitând respingerea acestuia, cu menținerea deciziei instanței de apel.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 20 august 2018 împotriva deciziei din 10 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău în termenul legal.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) CPC, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

După cum rezultă din materialele cauzei, Autoritatea administrativă „Agenția Națională Transport Auto” a depus cerere de chemare în judecată cu privire la retragerea de la SRL „CIIPOC” a autorizațiilor de transport rutier de persoane.

Examinând prezenta cauză, prima instanță a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii, au fost retrase autorizațiile de transport rutier de persoane prin servicii regulate în trafic interrațional eliberate SRL „CIIPOC” și anume, nr. 0107731 din 2 februarie 2016 și nr. 0107970 din 4 martie 2016 la cursa Chișinău 14:00 – Dubăsari 12:00, nr. 0107736 din 2 februarie 2016 și nr. 0107976 din 4 martie 2016 la cursa Chișinău 15:00 – Dubăsari 18:00, nr. 0106477 din 10 iulie 2015 și nr. 0107962 din 4 martie 2016 la cursa Chișinău 15:15 – Comisarovca Nouă 06:00.

Judecând apelul declarat de către SRL „CIIPOC”, instanța de apel l-a respins și a menținut hotărârea primei instanțe.

Verificând legalitatea deciziei contestate în raport cu prevederile aplicabile la caz și criticile aduse în recurs, instanța de recurs constată că, contrar prevederilor art. 239 CPC, decizia instanței de apel este una nemotivată, iar concluziile instanței de apel sunt expuse într-o formă evazivă, incertă, neavând putere de convingere, fără a fi dată o apreciere cuvenită pretențiilor formulate în prezentul litigiu în raport cu materialul probator reținut de prima instanță, precum și normele de drept ce reglementează acest aspect.

Or, analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt și de drept, care i-au format convingerea în sensul unei anumite soluții trebuie să fie clară și simplă, precisă, conchisă și fermă, să aibă putere de convingere.

Totodată, în conformitate cu art. 373 alin. (1) și (2) CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță; instanța de apel verifică circumstanțele și

raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Reieșind din limitele judecării apelului consfințite în norma enunțată, instanța de recurs reține că contrar acestor prevederi și dispozițiilor conținute în art. 373 alin. (5) CPC, instanța de apel judecând apelul a trecut superficial asupra motivelor apelului.

Astfel, verificând hotărârea atacată cu apel, prin prisma respectării cerințelor legale de indicare a motivelor de fapt și de drept care au format convingerea instanței, Curtea de Apel Chișinău în ce privește apelul declarat, nu a luat în considerație argumentele pe care SRL „СІІРОС” le-a indicat în cuprinsul cererii de apel cu toate concretizările depusă la 3 iulie 2018 (f .d. 176-177).

În acest context, instanța de recurs remarcă că Curtea de Apel Chișinău a examinat apelul depus de către SRL „СІІРОС” doar sub aspectul încălcării de către prima instanță a normelor de procedură – examinarea pricinii în absența unui participant la proces, căruia nu i-a fost comunicat locul, data și ora ședinței de judecată, fără a se expune însă cu privire la legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță.

În respectivul context, se accentuează că prin neexpunerea de către instanța de apel asupra tuturor argumentelor din apel, se constată nerespectarea la caz a standardelor unui proces echitabil garantate de art. 6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, care prezumă dreptul la o hotărâre motivată, instanța judecătorească fiind obligată a se expune asupra tuturor obiecțiilor invocate de către subiecți.

Or, în cazul în care instanța de judecată se abține de a da un răspuns special și explicit la cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat acțiunea posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera o încălcare a dreptului la un proces echitabil (speța Hiro Balani c. Spaniei, hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 09 decembrie 1994).

Prin urmare, din perspectiva celor expuse, este de observat că decizia instanței de apel nu se circumscrie exigențelor art. 239 -241 CPC, în condițiile în care nu sunt analizate raporturile juridice dintre părți prin prisma susținerilor, apărărilor și probelor din dosar, inclusiv asupra existenței abaterilor de la legalitate.

De aceea, motivarea hotărârii trebuie să fie clară, concisă și concretă în concordanță cu probele și actele de la dosar, ea constituind astfel o garanție pentru părțile din proces în fața eventualului arbitriu judecătorec și, de altfel, singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a se putea exercita controlul judiciar.

Pe de altă parte, nemotivarea unei hotărâri judecătorești echivalează practic cu soluționarea procesului fără a intra în fondul acțiunii, de natură să justifice casarea cu trimitere spre rejudecare.

Față de cele de preced, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa integral decizia instanței de apel și de a remite cauza spre rejudecare în instanța de apel, deoarece eroarea judiciară nu poate fi corectată de instanța de recurs.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând cauza, să emită o decizie legală și întemeiată, respectând dreptul părților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „СІІРОС”, reprezentată de avocatul Valentin Guțu.

Se casează integral decizia din 10 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea Autorității administrative „Agenția Națională Transport Auto” cu privire la retragerea autorizațiilor de transport rutier de persoane, cu remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, de un alt complet de judecători.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Svetlana Filincova

Dumitru Mardari

Victor Burduh